

Štefan Cifra

Velký duch dávnych čias

(Andreas Ambrosius Czaban,
7. decembra 1813 Selce –
2. mája 1860 Komjatice)

1

Keď zomrel Ondrej Caban, komjatický kňaz – slovenský národovec, pedagóg, literát a osvetár, Komjatice sa ponorili do chmúrneho sna a do sveta sa rozlietla ... správa taká žalostná, až zažialili výborníci slovenskí – Michal Miloslav Hodža, Juraj Holček – aj veľký rozprávkar Pavol Dobšinský...

2

Ešte si pamätá stará komjatická škola na pána farára, čo do veriacich a ich ratolestí vstěpoval – ako očká do podpníkov v nedelňých školách – vzdelanosť a múdrosť, zbožnosť a spravodlivosť, lásku a úctu k slovenskému rodu, ku krásne materinskej reči – k Štúrovej slovenčine...

Ešte si pamätá stará komjatická fara na pána farára – ochrancu chudobných a núdznych, čo karhal povýšenectvo a pýchu a liečil lenivosť a pijanstvo – skutkami v živote, spolkami miernosti, a silou kresťanského slova.

Štefan Cifra

* 22. 8. 1960 v Nitre

Zbierka básní:

Odrieknutý svet – Jediný život, Kúsok zeme, Človek medzi ľuďmi (Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2001)

Básnicky preložil – v jazykovej spolupráci – výber z piatich zbierok poézie srbského básnika Vaska Popu s názvom Stratená červená čižmička (Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1987).

Bol editorom, spoluzostavovateľom a spoluautorom zborníka mladých autorov poézie a prózy Mladá tvorba osemdesiatych rokov (Bratislava, 1990).

Je autorom kultúrnohistorických charakteristík 8 krajov Slovenskej republiky s názvom Kultúra v krajoch Slovenska (Bratislava: Národné osvetové centrum, 1997).

S PhDr. K. Ondrejkom, CŠs., napísal Nárečový slovník stredoslovenského nárečia z Liptovských Sliačov (Bratislava: Print Servis, 1999).

Je zostavovateľom – s Ing. V. Vrabcovou – a spoluautorom 800-stranovej popularizačno-vedeckej monografie obce Komjatice 1256 – 2006 (Komjatice – Bratislava: Združenie priateľov obce Komjatice, obec Komjatice a Q-Solid, 2006, rozšírené vydanie 2008).

3

Hrdý a slobodný pán farár spávať nedával sverepým žandárom, ktorí ho prenasledovali – v meruôsmych rokoch – ako pansláva.

Navzdory nim – v Bratislave, v Banskej Štiavnici i Bystrici, v Turčianskom Svätom Martine, ale aj vo Viedni, v Pešti a Budíne – znel slovenskými novinami jeho jasný hlas, ktorým trpezlivo osvecoval biednu Slovač – s charizmou svätca a umom osvietenca...

4

Dnes dôstojný pán Ondrej Caban – veľký duch dávnych, pre Slovákov ťažkých čias – pri komjatickom Kostole svätého Petra a Pavla leží, akoby iba spal a jeho biely hrob nocou i dňom – ako tie cintorínske brezy do Komjatíc – do Slovenska a rodných Seliec svieti.

Žije však v srdciach všetkých detí, do hĺbky ktorých ukryl sa, keď zatajili dych a natŕčali uši čarovnej rozprávke – o *Popeluši*, ktorú pre ne zapísal...

Kresba: **akad. maliarka Marta Horníková**